

PLÄRI

JUHANI PALMU

GALLERIA JUHANI PALMU
KNUUTTILANRAITTI 295, ALAHÄRMÄ
PUH/FAX 06 48 44 008, GSM 0400 573 120, 050 414 2773
juhani.palmu@galleriastrindberg.fi
www.juhanipalmu.com

GALLERIA JUHANI PALMU HELSINGISSÄ
TEHTAANKATU 12, 00140 Helsinki
PUH 09 677 935

Sisällysluettelo 3•2012	
Puheenjohtajalta	3
Päätoimittajalta	3
Juhani Palmu – Knuuttilanraitin taiteilija.....	4
Kuunnelma on mielikuvituksen taidetta.....	6
Pikkuusen häjymät pirot	8
Yhden osakuntafuksin tarina.....	10
Wanahan ajan päivät.....	12
Pohjanmaalta kansainväliseen alamaailmaan	15

Eteläpohjalasta Runua ja Laulua sekä Huutokauppa!

lauantaina 10.11. 2012 klo 15.00 (HUOM! AIKA)

"Kotoonen olo – pirelkää mua, runoja pohjalaasen miähen sialunmaisemasta". Esitys sisältää parikymmentä pääosin pohjalaistaustaisten runoilijoiden tekstiä (Arto Meller, Arto Juurakko, Leif Färding). Monologin tapaista lyhytteatteria esittää teuvalaislähtöinen **Ismo Suksi**.

Pohjalaasia lauluja esittää mm. alajärveläislähtöinen **Henrik Lamberg**, joka toimii myös yhteislaulujen laulattajana.

Lopuksi huutokauppa: taidetta (Juhani Palmu, Panu Hemminki ym.)

Tilaisuuden juontaa jalasjärveläislähtöinen **Esko Vierikko**. Tulukaa nauttimaan esityksistä!

Kinaporin Palvelukeskuksessa
Kinaporinkatu 9 A, 00500 Helsinki,
käyntiosoite: Hämeentie 58–60 porttikäytävä,
vanhaa Kansan taloa vastapäätä.

Mahdollisesti kahvila auki Kinaporin vapaaehtoisvoimin.

Liput 10 euroa

Kesän satoa

Puheenjohtajalta

Kesä alkoi Senaatintorilla Pikkuusen Häjymissä Piroissa. Ilolla totesimme, jotta eteläpohjalaiset valloittivat Isoon Kirkon hetkeksi ja se kyllä kuului ja näkyi koko kaupungissa sekä erilaisissa upeissa tilaisuuksissa.

Saimme Etelä-Pohjalaisen Osakunnan (EPO) edustajien kanssa huomata, kuinka tärkeää on tietää, mistä olemme kotoisin. Eteläpohjalaisten yhteisöllisyys oli kovassa kurssissa päivien aikana. Meillehän yhteisöllisyys on ollut itsestäänselvyys jo yli seitsemän vuosikymmenen ajan, vaikka tämä sana on vasta nyt tullut muotiin.

Kökkähenki oli voimissaan, kun Helsingin Eteläpohjalaisten jäsenet olivat rakennustalkoissa ja ständillä sekä muuten hengessä mukana. Suuri kiitos siitä teille jokaiselle! EPO:laisille myös kiitos hyvästä yhteistyöstä päivien aikana.

Epasteria-ravintolassa oli ainutlaatuinen kokemus nauttia epas-ateria taiteilija Reijo

Kivijärven ja rengin tekemiltä päreiltä, kiitos siitä heille! Päreeltä syöminen herätti kotimaisten ja ulkomaalaisten asiakkaiden ihas-tuksen eksotiikallaan ja ekologisuudellaan.

Päivien aikana yhdistyksemme ja sen toiminta oli suuren kiinnostuksen kohteena myös nuoremmalle ikäpolvelle. Jäsenmäärämme kasvoi noin sadalla uudella jäsenellä. Tervetuloa uudet jäsenet! Toivoisin teiltä tuoreita ideoita yhdistyksen toimintaan. Pidetään yhteyttä!

Eteläpohjanmaalla kävin useissa kesätapahtumissa ja mieleenpainuvimmaksi jäi Soinissa pidetty Wanhän Ajan Päivät. Wanhän Zetorin kyyti herätti nostalgisia muistoja. Plarissa päivistä on toisaalla kirjoitus.

Syksyä värittävät kunnallisvaalit, joten emme saa tänne kuntavierailuja tänä syksynä.

Syksyn muuta toimintaa: Lokakuussa meillä on kutsu YLE:lle tilaisuuteen, joka tu-

lee olemaan hyvin mielenkiintoinen.

Marraskuussa Kinaporissa saamme nauttia eteläpohjalaisista ruoista ja laulusta sekä laulamisen ilosta. Lopuksi pidetään huutokauppa.

Itsenäisyyspäivän puhujaksi on lupautunut akatemiaprofessori Simo Knuutila, lähtöisin Peräseinäjoelta ja hän on saanut Suomen tiedepalkinnon 2011.

Toistaiseksi kokoontumispaikkamme on Kinaporin palvelukeskus, Kinaporinkatu 9 A, jonne käyntiosoite on myös Hämeentie 58–60 porttikäytävä, vanhaa Kansan taloa vastapäätä. Kampin palvelukeskus on remontissa. ▼

*Kiitos aktiivisuudestanne!
Nähdään tapahtumissa!*

Hyvää ja satoisaa syksyä!

Syksy saapui

Syksy on nyt vihdoinkin tuntunut saapuneen tänne pääkaupunkiseudullekin. Vielä on saateen ja tuulen keskellä hyvässä muistissa kuitenkin kesän lämpimät päivät, joista ainakin muutama päästiin viettämään kotiseudulla. Tässä numerossa viivähdetään vielä hetki kesän muistoissa.

Itselleni yksi kesän kohokohtia oli käynni Ylistaron Wanhalla Markilla, jossa on ainutlaatuinen eläinten vanhainkoti. Niin pienet kuin isot olivat innolla taputtelemassa poneja, aaseja ja lampaita, joista monet vaeltavat pihassa ihan vapaana. Raippaluodossakin tuli käytyä nyt ensimmäistä kertaa, Merenkurkun saaristo on upea nähtävyys ja kuuluu sitä paitsi Unescon maailmanperintökohteisiin.

Etelä-Pohjanmaallakin riittää paljon ja monenlaista nähtävää, kun vaan lähtee liikkeelle. Lehdessämme kerrotaan paristaikin vierailemisen arvoisesta paikasta, joita molempia yhdistää perinteen kunnioitus ja taide.

Kerromme Reijo Kivijärven pihapiiriin syntyneistä Soinin Wanhän ajan päivistä, jotka on hyvä osoitus siitä, mihin yhden ihmisen innostus voi johtaa.

Taiteilija Juhani Palmu on kuulemma ehtinyt jo odottaa lehtemme yhteydenottoa, mutta nyt vihdoinkin saamme myös lukea myös hänen kuulumisiaan Knuutilanraitilla.

Lisäksi hallituksemme osakunnan edustaja kertoo, millaista se Helsinkiin muuttaminen oikein onkaan ja millaista on osakunta-

elämä tänä päivänä. Varmasti monella tulee mieleen omia muistoja. Itse vietin osakunnan touhuissa pari vuotta, ja sieltä jäi lukuisia hauskoja muistoja ja ihmisiä mieleen.

Kuunnelman teosta saamme lukea seinäjokelaissyntyisen Ari Kallion syvän kokemuksen äänellä, onhan miehellä takana yli 20 vuotta uraa Radioteatterissa. Lisäksi esitelyssä on evijärveläislähtöinen poliisi, joka ryhtyi dekkaristiksi. ▼

Hyviä lukuhetkiä niin uusille kuin vanhoillekin jäsenille ja näkemisiin syksyn tapahtumissa!

Kuva: Mikael Rekola

Päätoimittajalta

Juhani Palmu – Knuuttilanraitin taiteilija

Elokuinen aurinko paistaa
ja lämmittää. Pestyt
pyykit kuivuvat narulla.
Knuuttilanraitin pihapiiriä
ympäröivät vanhat
rakennukset; talo, navetta
ja aitta sekä pienempiä
rakennuksia. Avoimet
ovet houkuttelevat tulijaa
kurkistamaan sisälle.

Juhani Palmu Knuuttilanraitin pihassa.
Kuva: Annukka Viitaniemi.

Vanha luttirakennus vuodelta 1799. Kuva: Annukka Viitaniemi.

Vuosisatoja vanhat hirret, käsien taidolla tehdyt talonpoikaisesineet, antiikkihuonekalut ja taiteilija Juhani Palmun värikkäät taulut sulautuvat toisiinsa. Pihaa koristavat myös taiteilijan puuveistokset. Sekä päärakennukseen että ulkorakennuksiin sommitellut, eri vuosina maalatut teokset värimaailmoineen loistavat.

Juhani ja **Leila Palmu** istuvat ystäviensä kanssa pihassa. Edellisenä päivänä oli tullut suruviesti, että Leilan (o.s. Pikk) äiti on kuollut. Suru on läsnä ja se huokuu hiljaisena ja sanattomana yhdessäolossa.

- Tekisi mieli sanoa, että Etelä - Pohjanmaa merkitsee minulle kaikkea. Olen ollut sen historiasta kiinnostunut vuosia ja luin siitä kaikkea mahdollista. Minulle tuli tilaisuus muuttaa tänne. Täällä taloissa vallitsee vuosisatojen aikainen sukujen perintö. Knuuttilanraitti on ollut yli 200 vuotta samalla suvulla. Täällä ihmiset ovat kunniallisia, vakaita ja selkeitä. Kaikki tuntuu luonnolliselta, tällaista ei löydä mistään muualta, Juhani toteaa.

Ympäristö tai vuodenaika ei vaikuta Juhaniin maalaamiseen, kun vain on tilaa ja rauhaa. Molempia löytyy Knuuttilanraitista. Lisäksi hänellä on käytössä Voltissa entisen säästöpankin talo. Tiloissa on varasto ja siellä hän maalaa suurimmat työt. Paikalla myös taulut kehystetään.

- Nautin jokaisesta päivästä, kun saan maalata. Olen ollut työnarkomaani vuodesta 1976. Siitä lähtien on ollut inspiraatio päällä. En hae tai odota sitä, inspiraatio on minulle lahja.

Messias -teema

- Vanhan Testamentin hepreankielinen laitos on tilaustyö. Israelilainen Jacob Har-El kustantaa sen ja se painetaan Jaffassa. Siihen tulee 50 teosta ja kaikki painetaan käsin serigrafiana. Markkinoilla sen hinta on noin 3000 dollaria. Myyntiin se tulee ympäri maailmaa. Merkittävin osa on myyty Saksaan, siellä on eräs innokas keräilijä, joka haluaisi ostaa kaikki teokset. Suomesta löytyy myös muutama ostaja.

- Vanha Testamentti on täynnä aiheita. Päätin, että valitsen Messias-teeman, koska se on sen pääteema. Olin vuosikausia lukenut Vanhaa

Testamenttia ja heprean kieltä. Nuorena tunsin, että minä tiedän siitä kaiken kuten kirjanoppi-neet. Vasta nyt ymmärsin, että en tiennyt asioista yhtään mitään. Minun täytyi aloittaa kaikki alus-ta, Juhani kertoo.

Juhanin kuvituksessa korostuvat värikkäät vaatteet ja hän käyttää maalauksissaan taidok-kaasti kultaa. Hänen mielestään sen käyttö ei ole vaikeaa, se on tekniikkaa. Värinä se on kuninkaallista. Kullan ohella hän käyttää helmiäis-tä, koska ne ovat positiivisia värejä. Hänen tau-luistaan löytyy myös paljon enkeleitä.

- Enkelit ovat hengellisyyden vertauskuvia. Kuvassa en voi niinkään kuvata enkeliä, mutta kullansävyiset enkelit edustavat kaiken hengel-lisyyttä. Esimerkiksi eräässä työssä kolme enke-liä tulee sanomaan Saarelle, että vuoden pääs-tä sinulla on lapsi. Enkelin laittaminen teokseen oli ainoa tapa, millä kuvata tätä.

Vanhan Testamentin kuvitus

Juhanin lempiaiheet Vanhan Testamentin kuvi-tuksessa ovat positiiviset *Mooses ja kymmenen käskyä* ja *Abraham ja Saara*. Hän on maalannut myös surullisia aiheita kuten *Abraham uhraa-massa Iisakia*. Juhanilla kesti pitkään, ennen kuin hän pystyi sen kuvaamaan, koska tapah-tuma oli niin surullinen ja kauhistuttava.

Juhanin mukaan *Kertomus maailman luo-misesta* on mielikuvituksen tuote. Se symboli-soi, miten tieto siirtyy isältä pojalle. Siinä Abra-ham istuu pieni Iisakki vierellään ja kertoo hä-nelle tarinoita, kaukana näkyy hiekkaa ja kame-leita. Siihen aikaan ei ollut kuvitettuja Raamattu-ja, vaan kaikki tieto meni suullisesti eteenpäin.

Juhani kertoo, että *Davidin ilo* on huima, kun liitonarkkia tuodaan Jerusalemiin. Hän soitti harppua ja naiset tanssivat ympärillä. Se on erit-täin voimakas teos ja kuvana meille outo, koska tanssiminen on meillä vähän arveluttavaa. Mut-ta he ilmaisivat musiikilla ja tanssilla sen ilon, jo-ka syntyi, kun liitonarkki tuotiin Jerusalemiin. Li-i-tonarkissa säilytettiin Mooseksen Jumalalta saa-mia laintauluja.

Suuren vaikutuksen tekee myös *Mooses ja Aaron faaraoiden luona*, koska siinä on myös hy-vin tummia värejä. Juhani pitää sitä dramaatti-sena, koska siinä on käärmä. Kuvassa näkyvät vaaleat holvit ja faaraoiden kuninkaallisuus ja toisaalta nämä kaksi tavallista miestä.

Juhani tekee töitään serigrafialle. Se on silkkipainomenetelmällä tehtyä käsinpainet-tua grafiikkaa.

- Tarvitaan paljon taitoa ja kokemusta, että näkee, mitkä värit sointuvat keskenään ja mi-ten ensimmäiset värit vaikuttavat seuraavaan ja seuraavaan värikertaan. Minun serigrafias-sani on usein yli 20 värikerrosta.

Juhani jatkaa, että terragrafiikassa on sa-ma idea, mutta se on enemmän sekatekniik-kaa. Kun väri on painettu isolle paperille, pape-ri levitetään lattialle ja päälle heitetään kiffeli-lä Negevin autiomaan hiekkaa. Hiekka tarttuu väriin ja tuo siihen muodon. Koko pinta muut-tuu toisenlaiseksi.

Haitin kunniakonsuli

Juhani Palmu on toiminut vuodesta 1997 Hai-tin kunniakonsulina ja edustaa maata Suomes-sa. Hän arvostaa titteliä suuresti ja on toiminut Haitin taiteen ja kulttuurin edistämiseksi jo kau-an. Uudenvuoden aattona pidetään omat sere-moniat ja Haitin lippu vedetään klo 12.00 Knuut-tilanraitin lipputankoon.

Alahärmässä joulou tuntuu joululta, kun koko Knuuttilanraitin talo ja tienoo on koristeltu. Ke-säisin sesonkiaikana Knuuttilanraitilla käy 100 – 200 ihmistä päivässä. Syksymmällä tahti on hil-jentynyt, mutta joka päivä käy jokunen.

Juhanin taideteoksia vanhan aitan hirsiseinällä.

Kuva: Annukka Viitaniemi.

Knuuttilanraitin pääovi. Rappusilla Juhanin puuveistos. Kuva: Annukka Viitaniemi.

Juhani teki 1990-luvulla lavastuksen Joonas Kokkosen Viimeisiin kiusaukset -näytelmään ja oopperaan, jotka esitettiin Seinäjoen Kaupun-ginteatterissa. Siinä oli ideana portti tai ovi.

-Meillä ihmisillä on mahdollisuus avata mah-dollisuuksien ovi ja kävellä siitä läpi. Poikkipal-kit symbolisoivat, ettei ole helppoa kävellä ja kasvaa omaksi itsekseen. Ei rikota sen pilareita, mutta poikkipalkit voidaan murtaa ja tulla omaksi itseksi.

Tulevaisuudessa hän aikoo jatkaa korujen ja lasiteosten suunnittelua.

- Jumala on minulle tärkein. Minulla on päi-vittäinen rukousyhteys aamulla, illalla ja pitkin päivää. Kehen muuhun voin luottaa?

Näin sanoo mies, joka on elämässään käy-nyt läpi monet kriisit ja herännyt koomasta jäl-leen elämään. ▼

Vanhan testamentin kuvitusta: Davidin ilo.

Kuva: Juhani Palmun kotisivut.

Vanhoja talonpoikaisesineitä ja Juhanin tauluja aitassa. Kuva: Annukka Viitaniemi.

Kuunnelma on mielikuvituksen taidetta

Seinäjokelaissyntyinen
Ari Kallio toimi 24
vuotta Radioteatterin
toimituspäällikkönä ja
ohjaajana, ennen kuin jäi neljä
vuotta sitten eläkkeelle. Tie
vei myös teatterinjohtajaksi
ja kirjoittajien opettajaksi.
Mieluisimpia ohjattavia
ovat olleet muun muassa
Antti Tuurin tekstit.

Ari Kallio on ohjannut yli 60 kuunnelmaa. Radioteatterin ohella seinäjokelaislähtöinen Kallio on toiminut teatterinjohtajana ja kirjoittanut näytelmiä. Kuva: Suvi Lahdenmäki

Käytyään Seinäjoen lyseon **Ari Kallio** haki opiskelemaan suomea Turkuun ja meni mukaan Turun Ylioppilasteatteriin. Teatteri tuntui heti omimmalta jutulta, Kallio haki Tampereen Draamastudioon ja pääsi opiskelemaan ohjausta. Radioteatteriin haettiin opiskelijoita kesätöihin, Kallio pääsi ja oli siellä myös seuraavan kesän. Kun Kallio suoritti pakollista harjoittelua Kotkassa ohjaaja-dramaturgina, tuli soitto, että Radioteatterissa olisi paikka vapaana. Kallio sai paikan ja eteni nopeasti tuotantopäälliköksi.

Perinteinen teatteri kuitenkin houkutti, ja kun Oulun upouuteen teatteritaloon haettiin johtajaa, haki Kallio paikkaa. Kalliosta tuli suomen nuorin teatterinjohtaja, ja pesti kesti vajaa neljä vuotta, kunnes Kallio siirtyi Jyväskylään kaupunginteatterin johtajaksi reiluksi kudeksi vuodeksi.

-Johtaminen oli aivan hirveää hommaa. Vapaapäiviä ei käytännössä ollut, vaan joka päivä työtä aamusta iltakymmeneen. Kesäloma oli tietysti pitkä, mutta silloin joutui hoitamaan juoksevia asioita, lukemaan näytelmiä ja rakenta-

maan seuraavan kauden ohjelmistoa. Lapsia ei ehtinyt juurikaan nähdä ja terveys alkoi reistailla.

Poliittisestikin elettiin intohimoisinta 1970-lukua. Niin vasemmalta kuin oikealta pulisteltiin ja teatteritalot olivat täynnä voimakkaita taiteilijoita.

-Oulussa eräs näyttelijä soitti joka sunnuntaamu kello yhdeksän ja haukkui minut ja tekemäni päätökset. Joka ikinen sunnuntai.

Oulun kausi oli kuitenkin teatterillisesti menestys.

-Sain yleisön luottamuksen ja teatteri kasvoi katsojamäärältään maan kuudenneksi suurimmaksi.

Mieleen jääneitä ja menestystä saaneita töitä olivat mm. **Paavo Haavikon** *Agricola ja ketu* ja Ouluun sijoittuva **Teuvo Pakkanen** *Elsa*.

Jyväskylässä Kallion päätyönä oli uuden teatteritalon suunnittelu, rakentaminen ja kaksinkertaiseksi kasvaneen teatterin toiminnan käynnistäminen. Tärkeimpiä ohjauksia oli **Peter Shafferin** *Equus*, jonka Kallio käännätti ja ohjasi ensimmäisenä Suomessa.

Paluu radioon

Kuluttavien johtajakokemusten jälkeen Kallio palasi Radioteatteriin, jossa toimi toimituspäällikkönä ja ohjaajana. Ohjauksia kertyi noin 60.

-Radioteatterissa on se hyvä puoli, että käytössä on aina maan johtavat kirjailijat ja näyttelijät. Teimme paljon myös kansainvälistä yhteistyötä. Pääsin ohjaamaan suomalaisia kuunnelmia mm. Berliinissä, Prahassa ja Tallinnassa.

Berliinissä Kallio ohjasi **Antti Tuurin** kuunnelman *Etsijät*, jonka oli ohjannut ensin Suomessa.

-Siihen liittyy eräs hauska episodi. Tarkoitus oli äänittää veneessä mökkijärvellä. Olin matkalla äänittämään, kun kuulin että alueella ovat alkaneet armeijan lentoharjoitukset. Soitin armeijaan ja selitin, että täytyisi äänittää. Jahas, no laita meille aikataulu milloin äänität. Näin tein, armeija noudatti aikataulua minuutilleen ja sain äänitykset tehtyä. Berliinissä DDR:ssä olivat hiukan ihmeissään, että näin armeija Suomessa kuunteli teatteriohjaajaa!

Antti Tuurin teksteissä Kalliota viehättää ennen kaikkea pohjalainen huumori. Muita mieluisia kirjailijoita ovat **Hannu Mäkelä**, joka osaa kirjoittaa mielenkiintoisia tarinoita, sekä kiinnostavia ihmiskuvia tekevä **Arto Seppälä** ja lyhyen dialogin mestari **Juha Seppälä**.

Näyttelijöistä mieleen jääneitä ovat muun muassa **Heikki Määttänen**, **Heikki Nousiainen**, **Esko Nikkari**, **Ilkka Heiskanen**, **Tuula Nyman**, **Erja Manto** ja **Eeva-Maija Haukinen**.

Kallio käytti mielellään myös silloisia nuoria teatterikorkeakoululaisia, kuten **Ria Kataja** ja **Ville Myllyrinne**.

Nopeutta vaativa laji

Ari Kallion mukaan kaikki hyvätkään lavanäyttelijät eivät sovi radioon.

-Pitää tehdä nopeasti, ei voi hakea hahmoa kuten teatteriharjoituksissa. Pitää pystyä näyttelemään mikin kanssa, muistaa ettei ole lavalalla. Pitää olla intiimiä ja nyansseja äänessä.

Jo edesmennyt Radioteatterin näyttelijä Heikki Määttänen oli Kallion mukaan yksi parhaista mikkinäyttelijöistä.

-**Paavo Pentikäinen** oli kerran Määttäsen vastanäyttelijänä ja tuskaili, ettei tule mitään, tämä kuunnelman teko on niin vaikeaa. Paavo pyysi luvan mennä studion nurkkaan katsomaan, miten Heikki tekee roolinsa. Nauhoituksen jälkeen Paavo tuli studiosta ja tokaisi: no nyt tiedän, miten se tehdään.

Kuunnelman teko alkaa yleensä lukuharjoituksilla. Sitten siirrytään studioon, jossa ohjaaja käy läpi mihin tekeillä oleva kohtaustahtaa ja millaista äänimaailmaa haetaan.

-Sitten pari harjoitusta ja äänitykset, yleensä nelisen kappaletta. Harvoin tehdään kohtauksia kronologisesti, mikä näyttelijänkin tulee ottaa huomioon.

Äänitysjaksot kestävät yleensä pari kolme tuntia. Päivässä ehditään tehdä noin 4 liuskaa tekstiä.

-Kuunnelman teko on huomattavasti nopeampaa kuin televisiodraama tai elokuva. Editointiin menee kuitenkin aikaa, paljon enemmän kuin äänityksiin. Digaikana sekin on tosin helpottunut.

-Ennen teksti ja tehosteet koottiin nauhalle, jota sitten kirjaimellisesti leikattiin ja liimattiin. Oli tehtävä alusta loppuun, nyt digiaikana voidaan leikellä tietokoneella missä järjestyksessä vaan.

Taivas rajana

Radiossa Kalliota viehättää myös rajattomuus.

-Radioon sopii kaikki: runo, proosa, dialogi, monologi. Vain kuulijan mielikuvitus on rajana. Jutussa voi nopeasti siirtyä paikasta toiseen: avaruudesta meren syvyyteen.

Äänillä luodaan maailmaa, mutta siinäkin on omat sääntönsä.

-Äänetkin ovat opittuja ja kulttuurisidonnaisia. Jos afrikkalainen kuulee lumessa kävelyn äänen, ei hän osaa sitä sijoittaa, koska se on vieras. Jos soittaa ääntä, jota toinen ei koskaan ole kuullut, jää epämääräinen olo, koska ei osaa sijoittaa kuulemaansa.

Ari Kallio on mukana Helsingin Eteläpohjalaisten Yleisradio-tilaisuudessa kertomassa ohjaamastaan kuunnelmasta Erkkilän Jussi. Antti Tuurin kirjoittama kuunnelma kertoo tositapahdumiin pohjaten **Toivo Kuulan** ja **Artturi Järviluoman** matkasta Etelä-Pohjanmaalla. Miehet keräsivät talteen pohjalaisia kansanlauluja ja tapasivat Jussi Erkkilän, joka osasi kymmeniä kansanlauluja.

-Heidän aikaansa sanottiin, ettei siellä lakeudella mitään kansanlauluja ole, kun se on selkeä tasankomaata! Kahden päivän aikana miehet saivat kerättyä peräti 88 laulua, jotka Kuula julkaisi kirjana.

Kuunnelmassa Erkkilän Jussia näyttelee Erkkilän etäistä sukua oleva **Jussi Lampi**, Artturi Järviluomana on **Otto Kanerva** ja Toivo Ku-

lana **Petteri Hynönen**. Musiikin on sovittanut **Jani Uhlenius**.

Tutkimusta ja näytelmiä

Eläkkeelläkään Kallio ei pääse kuunnelmasta eroon. Tekeillä on tutkimus varhaisesta kuunnelmahistoriasta.

-Kun puhutaan suomalaisesta kuunnelman ja radioteatterin historiasta, muistetaan vain **Ola-vi Paavolaisen** aika. Mutta kuunnelman teko alkoi jo parikymmentä vuotta aiemmin, heti Yleisradion perustamisvuonna 1926. Tutkin vuosien 1926–1946 kuunnelmatarjontaa. Koska lähteykset olivat suoria, tietoa pitää etsiä monista eri lähteistä: muistelmista, pöytäkirjoista, ohjelmatiedoista ja muistioista. Lisäksi joitakin käsikirjoituksia on arkistoissa.

Kallio on myös opettanut kirjoittamista 20 vuotta Oriveden opistossa, ja kirjoittaa myös itse näytelmiä. Viime kesänä nähtiin Seinäjoella Lakeuden Ristin rakentamisesta kertova näytelmä Väärä väri.

-Oli vapauttavaa ja helppoa kirjoittaa kotiseudusta. Muutenkin tunnen aina olevani pohjalaan.

Isä on Seinäjoelta, ja sukututkimuksen mukaan **Jaakko Ilkan** sukua. Äiti on Isostakyröstä ja suvussa on Ruotsin kautta tulleet flaameja.

Lapsellinen uhoaminen ei kuulu Kallion mielestä oikeaan pohjalaisuuteen, mutta sen sijaan paikallinen huumori viehättää.

-Kyllä Etelä-Pohjanmaa on sellainen henkinen koti aina. ▼

Helsingin Eteläpohjalaiset ry tarjoaa jäsenilleen

Erkkilän Jussi kuunnelman näyttelijäkaarti oli nuorehkoa. Vasemmalta Otto Kanerva, Jussi Lampi, Petteri Hynönen, Riku Kempainen ja edessä Vile Myllyrinne ja Karoliina Kudjoi.
YLE Kuvapalvelu / Jyrki Valkama

Musiikillinen kuunnelma **ERKKILÄN JUSSI**

Keskiviikkona 3.10.2012 klo 17.00

YLEn Ison Pajan auditoriossa, Radiokatu 5 A, Helsinki, Länsi-Pasila

Puheenvuoron tilaisuudessa käyttävät
Ylen edustaja, sekä kirjailija **Antti Tuuri** ja ohjaaja **Ari Kallio**.

Lopuksi saamme kuulla Antti Tuurin kirjoittaman ja Ari Kallion ohjaaman musiikillisen kuunnelman Erkkilän Jussi. Kuunnelma kertoo Toivo Kuulasta ja Artturi Järviluomasta ja liittyy Toivo Kuulan syntymän 130-vuotisjuhlavuoteen, joka on ensi vuonna.

Tervetuloa!
Helsingin Eteläpohjalaiset ry

Pikkuusen häjymmät pirot

Senaatintorilla tuli kotoon olo

HELSINGIN ETELÄPOHJALAISET RY.

ETELÄ-POHJALAISET OSAKUNTA

"Pikkuusen häjymmät pirot" keräsivät paljon pohjalaisuudesta kiinnostunutta yleisöä Senaatintorille 7.–9.6. Yhteensä tapahtumassa kävi noin 200 000 ihmistä. Helsingin Eteläpohjalaiset oli tietysti mukana ja tuloksena oli ennätysmäärä uusia jäseniä.

Torstaina pirot alkoivat pilvisessä ja viileähkössä säässä, mutta jo ensimmäisten musiikkiesitysten aikana aurinko alkoi paistaa ja perjantaina saatiin nauttia jo suoranaista helteestä.

Torilla esittäytyvät maakunnan erilaiset yrittäjät. Näytteillä oli niin käsitöitä, puukoruja, uutta muotoilua kuin perinteisempääkin taidetta. Upeat puuveistokset saivat ihailua kuten puukopajakin. Pohjalaisuus näkyi torin lisäksi muuallakin: Lasipalatsilla oli pohjalaisia elokuvajulisteita ja kuvataidenäyttely, Sanomatalossa valokuvia ja Musiikkitalossa kuultiin jo etukäteen pohjalaisia orkestereita.

Helsingin Eteläpohjalaiset olivat tietenkin mukana jakaen kojun Etelä-Pohjalaisen Osakunnan kanssa. Tarkoitus oli antaa tietoa yhdistyksestä ja houkutella uusia jäseniä, ja tavoite täyttyi yli odotusten: kiinnostus oli valtavaa ja uusia jäseniä saatiin lähes sata.

Torilla tavattiin paljon tuttuja, sekä pohjanmaalta tulleet että pääkaupunkiseudulla asuvia. Kotoon olo tuli, kun ympärillä puhuttiin tutulla nuotilla ja käteen sai Ilkka-lehden ja kotipuolen leipää.

Mahdollisia paluumuuttajia houkutellaan

Järviseudun kojulla pelattiin tietysti pesäpalloa ja kerrottiin kiinnostuneille asuin- ja työmahdollisuuksista Järviseudulla. Vuoden alussa alkaneella Vetovoimainen Järviseutu -hankkeella houkutellaan muun muassa paluumuuttajia takaisin kotiseudulle.

Tarkoitus on kehittää yhdessä nykyasukkaiden ja mahdollisten paluumuuttajien kanssa asuin- ja elinympäristöä. Palvelut ja asumisen erilaiset vaihtoehdot vaikuttavat paljon. Kuntien pitää itse haluta myös kehittyä, sanoo projektipäällikkö **Hannu Nevala**.

Nurmoo – Suomen Hollywood?

Uudempia yrittäjiä edusti filmiyhtiön perustanut nurmolainen **Harri J. Rantala**.

Miksi tyydytään siihen, että Helsingistä tullaan tekemään pohjalaiselokuvaa, miksei sitä voida tehdä itse, oli mies miettinyt, kun päätti opintonsa Voionmaan opiston elokuva- ja tv-linjalla. Nurmo-Filmi perustettiin vuonna 2008 ja se on tuottanut jo viisi elokuvaa.

Elokuvat ovat saaneet näkyvyyttä ulkomaita myöten. Painielokuva *Nurmoo – Huuto Lakeudelta* nähtiin Cannesissa lyhytelokuvien sarjassa ja on sen jälkeen kiertänyt festivaaleilla ympäri maailmaa muun muassa Australiassa ja Chilessä, kertoo Rantala.

Sitä seurannut elokuva, sota-aikaan sijoitettu *Kotiinpaluu* vuodelta 2010, on niin ikään kiertänyt maailmaa filmifestivaaleilla aina Italiasta Kroatiaan ja Puerto Ricoon.

Senaatintorilla huomiota herättivät erityisesti uusimman elokuvan *Juhannustyttö* nuoret näyttelijät.

Kuplettimestarit

Jussi Asu ja **Junnu Korhonen** esittivät pohjalaisia kansanlauluja ja Asun omia, vahvasti kotiseutuun linkittyviä laulelmia. Parivaljakko teki useita keikkoja sekä torin päälavalla, jossa se otti suvereenisti ja lunkisti yleisönsä, sekä aurinkoisella Espan lavalla. Asun lauluista kuultiin tietysti tunnetuimmat Kirjeen sulle kirjootan sekä Aivan mua naurattaa, mutta myös harvinaisempia kappaleita. ▼

Helsingin Eteläpohjalaisten ja Etelä-Pohjalaisen Osakunnan kojulla kävi runsaasti kiinnostuneita. Toiminnasta kertomassa tällä kertaa Elle Mäkinen ja Elina Tynnelä.

Tuttuja ja tuntemattomia jututtamassa Antero Tala, Elle Mäkinen ja Antti Lanamäki.

Uutta yrittäjäsukupolvea edusti Nurmo-Filmin perustaja, ohjaaja Harri J. Rantala.

Järviseudun kojulla Jouko Etula esittelee Järviseutua kiinnostuneille, pesäpalloa syöttämässä Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelujen toimitusjohtaja Heimo Höykinpuro.

Junnu Korhonen ja Jussi Asu esittivät kupletteja ja pohjalaisia kansanlauluja. Kuuntelemassa mm. Juhannustyttö-elokuvan Nicole Onnela.

Piroissa oli esillä pohjalaisia tuotteita koruista puukkoihin ja kengistä laukkuihin.

Pikkuusen häjymät pirot valtasivat Senaatintorin.

Yhden osakuntafuksin tarina

Myönnän, että olen aika maalainen. Muutto metsän vierestä ja peltojen keskeltä kerrostaloympäristöön oli varsin hämmäntävää. Yksi-öön en muuttanut, vaan asetuin kolmen hengen soluun. Uuteen maisemaan ja uusiin kanssaeläjiin tottumisen lisäksi korvienkin piti tottua. Meillä Laihialla, ainakaan minun lapsuudenkodissani, ei koskaan ole puhuttu kovin murtaen, mutta siitä huolimatta korva kyllä heti erottaa, että nyt ei kyllä ole Pohjanmaan lakeuksista tietoaakaan. Pääaineeni muut fuksit olivat enimmäkseen pääkaupunkiseudulta, ja saman huomasi ainejärjestön kerhohuoneella aikaansa viettävistä opiskelijoista.

Osakunta vei mennessään

Osakunnan talo, Ostrobotnia nimeltään, juhlii tänä vuonna 100-vuotisjuhlaansa. Minä pamahtin taloon opintoihin orientoivalla viikolla. Toimistossa minua odottivat innokkaina fuksimajuri sekä fuksivastaava, joiden opastuksella ja tiedoilla sai heti ensimmäisellä vierailukerralla kulutettua jonkin verran aikaa viidennessä kerroksessa. Ei sillä, että muistaisin puoliakaan mitä minulle silloin kerrottiin, mutta yhtäkaikki talon mielenkiintoiseen historiaan pääsi heti käsiksi.

Seuraavaan osakuntavierailuun kului vain viikko, ja tuolloin talo oli täynnä iloisia ja kovaäänisiä pohjalaisia. Minua ei todellakaan voida kutsua hiljaiseksi tapaukseksi, mutta tuona iltana tunsin oloni varsin ujoksi ja tuppisuuksi. Ihanaa osakunnassa oli se, että minut ja muut fuksit todella otettiin ujoudenpuuskista huolimatta heti avosylin vastaan, ja ainakin minä totesin hyvin pian kuuluvani selvästi osakuntaan.

Syyskuussa ainejärjestön ja osakunnan tapahtumat kilpailivat illoista, enkä enää tiedä, missä välissä sitä ehti oikein opiskelemaan. Koska tapahtumia oli usein päällekkäin, menin aluksi vuorotellen ainejärjestön ja osakunnan tapahtumiin. Ainejärjestön syksyn tapahtumista muistuu parhaiten mieleeni fuksiaiset.

Vastuutehtäviä ja juhlava itsenäisyyspäivä

Syyskuun jälkeen päällekkäisyydet vähenivät paljon, mutta toisaalta ne eivät minua enää juuri

Noin neljä vuotta sitten
muutimme sisareni tavaroita
Helsinkiin ja silloin totesin
äidilleni, että minun
muuttokuormaani ei Helsinkiin
tuoda. Vuosi sitten minun
tavaroitani pakattiin autoon
muuttoa varten, ja lienee
tarpeetonta sanoa, mihin
niitä lähdettiinkin sitten
viemään. Elämässä on aina
hyviä ja huonoja päätöksiä.
Mikä teki päätöksestä hakea
Helsinkiin opiskelemaan
aivan erinomaisen, on armas
osakuntani Etelä-Pohjalainen
Osakunta, EPO.

haitanneetkaan. Jos oli päällekkäisyys, osakunta meni edelle. Vaikka syksyllä ei kotiin ollutkaan ikävä, huomasin kaipaavani ympärilleni pohjalaisia ihmisiä, murretta, ja ennen kaikkea sitä, että ympärillä on hyvin erilaisia ihmisiä opiskelualojen ja toisaalta myös arvomaailmansa suhteen. Osakunnassa opin fuksisyksynä aikana hyvin nopeasti, miten paljon ihania ihmisiä Ostrobotnia-talolle mahtuu.

Etelä-Pohjalainen Osakunta täydensi siis kalenterini tyhjiä sivuja erityisesti lokakuusta alkaen. Osakunnan pöytäjuhlien akateemisiin tapoihin meidät tutustutettiin hyvissä ajoin syksyllä, ja sen jälkeen olen tainnut olla vain muutamista

pöytäjuhlusta poissa. Erityisen paljon pidin Partenkoliaasista, sadonkorjuujuhlasta.

Osakunnan valiokunnat järjestivät monenlaista tekemistä, kuten elokuva- ja teatteri-iltoja ja liikunnan riemua. Valiokuntien kautta tutustui hyvin nopeasti vanhempiin osakuntalaisiin. Syksyllä riittää myös kokouksia, joista tärkeimpänä minun fuksivuoteni kannalta voidaan ehdottomasti pitää kokousta, jossa valitaan virkailijat seuraavalle kalenterivuodelle. Siitä on noin 10 kuukautta, kun minut valittiin osakuntamme yhteistyövastaavana edustamaan osakuntaa Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n sekä Osakuntalaisen Unionin hallituksissa.

Itsenäisyyspäivä on osakunnilla monella tavalla tärkeä päivä. Itsenäisyyspäivänä fuksit saivat osakunnan värit käyttöönsä. Etelä-Pohjalaisen Osakunnan osakuntanauhassa yhdistyvät yksi valkoinen ja kaksi vaaleansinistä raitaa. Sen jälkeen, kun nauhan on saanut, saa sitä kantaa yllään arvolle sopivissa tilaisuuksissa, kuten akateemisissa pöytäjuhlissa. Tämän juhlallisen tilaisuuden jälkeen onkin Ylioppilaiden Soihtukulkuun vuoro. Viime itsenäisyyspäivänä Ostrobotnia-talon osakunnille riitti yhteensä 3 soihtua muiden osallistujien hamstrattua niitä urakalla. Mutta ei se mitään, kyllä meidät ainakin kuultiin.

Abikiertue ja Hiirenkorvajuhla

Joulun jälkeen uusi osakuntavuosi käynnistyy vuosittain järjestettävällä abi-infokiertueella. Tänä vuonna kiersimme useassa osakuntamme kanta-alueen lukiossa puhumassa Helsingin yliopistosta sekä EPOsta. Oli mukavaa lähteä mukaan kiertueelle, varsinkin kun pääsin käymään Laihian lukiossa tervehtimässä pitkän matematiikan ja fysiikan opettajaani sekä näyttämässä tutuille, että hengissä vielä ollaan ja Helsinkiin kannattaa tulla opiskelemaan. Samalla oli hauska muistella, millaista oli kuunnella tätä samanaiheista puhetta vuosi sitten.

Etelä-Pohjalainen Osakunta täytti tänä vuonna 104 vuotta, ja maaliskuussa vuosijuhlaa odoteltiin kaikenlaisen ohjelman kera jo viikko ennen itse juhlaa. Ostrobotnia-talon juhlakerros täyttyi juhlaväestä 24.3. Vuosijuhlat olivat fuksivuoteni kohokohta monestakin syystä, mutta erityisesti hienoutensa takia. Vuosijuhlissa on

EPO:n 104-vuotisjuhlilla tanssittiin herkullisen ruoan nauttimisen, laulamisen ja puheiden kuulemisen jälkeen juhlatansseja, esimerkiksi valssia ja cicapota. Kuva: Juuso Koivisto.

pitkä pöytäosuus, jonka aikana syödään, lauletaan, keskustellaan pöytäseurueen kanssa sekä nautitaan puheista ja esityksistä. Pöytäosuuden jälkeen seuraa juhlatanssit, jonka jälkeen siirrytään osakunnan tiloihin Ostrobotnia-talon viidennen kerrokseen.

Osakunnan kevättapahtumat loppuvat yleensä fuksien järjestämään kevätjuhlaan, Hiirenkorvajuhlaan. Tänä vuonna minulle koitui ilo ja kunnia ottaa päävastuu juhlan järjestämisestä ja hommien jakamisesta muille fukseille. Perinteisesti Hiirenkorvajuhlassa on aina yksi toistuva asia: jatko-osa näytelmään Kesäyön huumaa. Tämän jatko-osan käsikirjoittavat ja näyttelevät aina fuksit itse, ja tänä vuonna näytelmä sai kuudennentoista osansa. Uusintänäytös jär-

jestetään tänä syksynä fuksipäiväillä, jotta uudet fuksit tietävät, mistä tarina jatkuu.

Fuksivuosi loppuu

Heinäkuun loppuilla vietimme osakunnan kesäretkeä Ylistarossa, maakuntavastaavamme kotipaikkakunnalla. Tänä vuonna säät olivat puolellamme, sillä aurinko paistoi eikä majoituspaikkamme vieressä olevan lammen vesi ollut kylmää. Viikonlopun aikana grillailimme, saunoimme ja uimme, vierailimme paikallisilla nähtävyyksillä ja pidimme pöytäjuhlia ulkona. Viimeiset pöytäjuhlani fuksina.

Yhden lyhyen vuoden aikana osakunta on antanut minulle niin paljon, että on vaikea kuvitella, millaista elämä olisikaan ilman osakun-

Kirjoittaja, Helsingin Eteläpohjalaisten hallituksen jäsen ja osakunnan edustaja Elina Tyynelä vuosijuhlatunnelmissa. Kuva: Juuso Koivisto.

taa ja osakunnan kautta saatuja ystäviä. Ostrobotnia-talosta on tullut minulle kuin toinen koti. Nyt olen osakunnassamme yhteistyövastaavan lisäksi myös fuksivastaava. Odotan innolla sitä, että näkee fuksien syksyn uudesta näkökulmasta. On todella hassua ajatella, että vuosi sitten saavuin tähän mahtavaan taloon. Ei siitä voi olla jo vuosi! ▼

Kirjoittaja on Filosofian ylioppilas, Osakunnan yhteistyövastaava ja kotoisin Laihialta.

Etelä-Pohjalaisen Osakunnan

varsinainen syntyvuosi on 1908, vaikkakin historiallisesti osakuntalaitoksen juuret ulottuvat yli 300 vuoden taakse Turun Akatemiaan. Tällöin ylioppilaat jaettiin kotiseudun perusteella maakuntiin, nationes, ja osakuntaan kuulumisen oli pakollista.

Vuonna 1912 valmistui Etu-Töölön

pohjalaisten osakuntatalo Ostrobotnia, kaupungin silloiselle laidalle vähäiselle kaalipellolle. 100-vuotiaasta taloa juhliitaan syksyllä monin tavoin. Ostrobotniassa on avoimet ovet 21.10 klo 12–16, jolloin ravintolan juhlasalissa ja kabineteissa esitellään talon historiaa ja arkkitehtuuria. Lähde: EPO:n kotisivut.

Osakuntalaisten kesäretki suuntautui tällä kertaa Ylistaroon. Kuva: Sami Kääriäinen.

Wanahan ajan päivät

–Taiteilija Reijo Kivijärven harrastuksesta tuli ilmiö

Soinin Wanahan ajan päivillä on monenlaista ohjelmaa tanhuista sota-ajan lauluihin. Lavalla alajärveläisten ja lappajärveläisten tanssiryhmä Väkitukko.

Heinäkuisena aamuna on Järviseudulla vähän sadellut, mutta nyt aurinko pilkistää pilvien lomasta. Soinin Laasalassa kääntyy jonossa autoja hiekkatielle, jonka päässä piha on täynnä hirsi- ja puurakennuksia, vanhoja ajopelejä ja entisajan tyyliin pukeutunutta väkeä. Taiteilija Reijo Kivijärven pihapiirissä on siirrytty sata vuotta ajassa taaksepäin.

Soinin Wanahan ajan päivät saivat alkunsa 16 vuotta sitten **Reijo Kivijärven** omasta kiinnostuksesta perinnerakentamiseen ja vanhoihin asioihin. Yksi asia johti toiseen.

–Savusaunaan piti saada pärekatto. Ostin vanhan pärehöylän, ja ajattelin että päreiden teko voisi kiinnostaa muitakin.

Pian oli paikallislehdessä pieni ilmoitus pärehöyläsnäytöksestä.

–Uteliaita saapui muutamia kymmeniä, onneksi ei enempää, sillä siihen aikaan ei ammattitaito ollut vielä huippuluokkaa, ja vehkeetkin reistailivat. Nykyään omistan neljä pärehöylää, ja ammattitaitokin on parantunut, joten päreitä tulee tehtyä muun muassa Museoviraston tarpeisiin.

Kivijärven höyläämät päreet saivat julkisuutta ja herättivät ihastusta televisiota myöten tänä kesänä, kun niitä käytettiin Pikkuusen häjymissä piroissa lautasten sijaan.

Seuraavana vuonna kehitettiin jo muuta ohjelmaa, kunnan kulttuuritoimikin tuli mukaan ja nyt ollaan tässä: pihapiirissä on nelisenkymmentä vanhaa rakennusta, tapahtuma on kaksipäiväinen, talkooväkeä lähemmäs parisataa ja kävijöitä vuosittain tuhansia.

Koituissa on myynnissä itse keitettyä saippuaa.

Alueella voi nauttia kahvit vaikkapa savotatyyliin, ja riihen rakennetussa ruokalassa porisee lihasoppa. Erilaisia käsitöiden ja uusvanhojen, teemaan sopivien tavaroiden myyjiä on kymmeniä. Lisäksi alueella on rompetori, josta moni keräilijä löytää aarteita: varaosia ja käyttöoppaita vanhoihin menopeleihin, vanhoja työkaluja tai vaikka elokuvamiehen kalenterin vuodelta 1957.

Päiviä valmistellaan pitkin vuotta, mutta viimeiset kolme viikkoa Kivijärvi on nukkunut viiden tunnin yöunilla.

-Aina tulee joku asia mieleen, joka pitää hoidtaa. Kun herää aikaisin, on toisaalta myös rauha tehdä asioita.

Päreet kainalossa

Päivien valmisteluissa sattuu ja tapahtuu. Kivijärvi kertoo pärepuiden hakureissusta **Mikko Mäkisen** kanssa pari iltaa ennen Wanahan ajan päiviä.

-Lähdin vanhalla Valmetillani metsästä hakemaan pärepuita työnäytöstä varten, mutta pari puuta kaadettuani moottorisaha teki tenän. Silloin paikalle tuli polkupyörällään Mikko, katseli hetken sahan kanssa tuskailuani, ja lähti pyörällään hakemaan parin kilometrin päästä kotoaan uutta tulppaa. Sain sillä aikaa sahan käyntiin, ja kärry oli jo puita täynnä, ennen kuin Mikko palasi. Hän ei tullutkaan pyörällä, vaan omalla antiikkisella traktorillaan ja oli ottanut varmuuden vuoksi oman sahasensa mukaan, joka ei kuitenkaan suostunut käymään alkuunkaan. Onneksi minun saha nyt pelasi, ja laitettiin Mikonkin peräkärry pärepuita täyteen.

Seuraavaksi miehet huomasivat, että Mäkisen traktorista oli takakumi tyhjä.

-No, Mikko hyppäsi Valmettini kärryyn puukuorman päälle, ja ajettiin tuhatta ja sataa läpi heräävän kirkonkylän hakemaan kompressoria, että saadaan ilmaa Mikon kumiin! Kyllä siinä kirkonkylän väki hieroi silmiään kun ajettiin takaisin kompura puukuorman päällä, mutta puut saatiin perille juuri ennen kahdeksaa, kun talkooväki alkoi kaivata isäntää paikalle.

Haastatteluhetken aikanakin isäntää tarvitaan vähän väliä ja hän ehtii joka paikkaan: hakemaan lampaankeritsijälle tarvikkeet kerintänäytösaikojen kirjoittamista varten, antaa asiakkaan pyynnöstä palautetta kokille ja piirtää lapsille päreisiin kuvat taiteilijan omistuksella varustettuina.

-Rakennukset vaativat myös kunnostusta pitkin vuotta, aina jostain päästä alkaa joku renklata.

Pihapiirissä on nyt erilaisia riihiä, aittoja ja heinälato. Isännän oma lempipaikka on savusaunan tienoo. Vanha sauna saatiin lahjoitukseksi Lehtimäeltä.

-Tässä on hyvä maalata, kun savu nousee ja illalla istua saunan jälkeen, kun ilta-aurinko laskee.

Taiteilija ja tapahtuman isä Reijo Kivijärvi ehtii piirtää pienille talkoolaisille muistoksi varapäreet.

Isännän lempipaikkoja pihassa on vanha savusauna. Vakiotalkoolaisille Maija Louhelalle ja Mikko Mäkiselle päivät ovat aina kesän kohokohtia.

Iloiset saippuamaakarit

Wanahan ajan päivillä on erilaisia työnäytöksiä ja entisajan kädentaitojen esittelyä. Seppä takoo pajassaan, sahuri sahaa puita, värjäri saa lankoihin kauniit sävyt. Vieressä on saippuantekijöiden suuri pata, jossa keitetään puhdasta ihoa.

-Padassa on lisäksi vettä ja lipeää. Ennen vanhaan saippuaksi keitettiin kaikki se, mitä ei syöty tai muuten käytetty, joten pataan lisättiin myös karkeaa suolaa, jotta lika nousi pintaan, selvittävät soinilaiset **Anja Katajamäki** ja **Leena Hirsimäki**, jotka olleet päivillä mukana alusta asti joka vuosi.

Kun seos on tarpeeksi sakeaa, sen annetaan jäähtyä ja sitten pilkotaan sopivat palat.

-Tämä on puhas luonnontuote. Ei entisaikaan ollut iho-ongelmia, mutta kun nykyään on kaikenmaaliman kemikaalit ja hajusteet.

Hitaamman elämän puolesta

Kivijärvi arvostaa korkealle entisajan ihmisiä ja elämäntapaa.

-Ihmiset osasivat katsoa luonnosta tarveaineita, mitä mihinkin voisi tarvita. Niitä kerättiin talteen pitkin vuotta ja käytettiin myöhemmin.

Ajan henki oli muutenkin toinen.

-Silloin arvostettiin toinen toistaan ja autettiin. Esimerkiksi televisio on latistanut paikalliskulttuuria ja vähentänyt yhteisöllisyyttä. Kun televisio 60-luvulla tuli, sitä keräännettiin porukalla katsomaan. Sitten sellainen tuli joka taloon ja kyläilyt vähenivät.

Kivijärvi itse elää vuodenaikojen mukaan. Kesä on kiireistä tapahtumankin vuoksi, mutta syksyllä hän vetäytyy erämaamökkiin Lappiin linnustamaan pystykorvansa kanssa ja hakee samalla aiheita maalauksiin. Talven tullen alkavat kerätyt aiheet siirtyä kankaille. Kevät on kiihkeintä luomisaikaa.

-Maaliskuu on erityisen hienoa aikaa. Luonnossa on upea valo ja esimerkiksi jäiden lähtö ja sulaminen ovat mahtavaa katsottavaa.

Taiteilija tietää etukäteen missä paikoissa valo on milloinkin kohdallaan. Toisissa kannattaa maalata auringonnousu, toisissa ilta-aurinko.

Päivien ohjelmassa on paljon työnäytöksiä. Vanhan ajan saha kiinnosti yleisöä.

Saippuaa ovat tapahtumassa keitelleet alusta saakka soinilaiset Anja Katajamäki ja Leena Hirsimäki.

Maalauksissa kylänraitti ja tunturiluonto

Taiteilija tunnetaan parhaiten naivistisista tauluistaan, joiden aiheet ovat usein maalaismaisemasta, talojen pihoilta ja kylän raiteilta. Kivijärvi on vuosittain mukana Naivistit litalassa -näyttelyissä. Nykyään tauluissa aiheena on yhä enemmän luonto ja varsinkin Lapin maisemat.

-Lumi on haastavaa maalata. Sehän ei ole valkoista, vaan täynnä erilaisia sävyjä. Käytän lumessa usein kahta eri sävyä, kylmää ja lämmintä. Kylmä valkoinen on läpikuultavaa, ja sillä teen lumihangon varjoineen ja puolivarjoineen, mutta ainoastaan valokohdat, ja hangella oleviin jälkiin laitan sitä toista, lämmintä valkoista. Näin työhön tulee elävän näköistä valoa ja kolmiulotteisuuden tuntua. ▼

Taiteilija Reijo Kivijärvi syntyi Vaasassa vuonna 1955, ja asui lapsuuden Evijärvellä ja Pietarsaareissa. Piirrosharrastus alkoi lapsena ja kaupan käärepapereihin alkoi syntyä sarjakuvia. Koulun jälkeen Kivijärvi työskenteli teurastamossa, rakennuksilla ja muun muassa Turun telakalla. Samaan aikaan löytyivät öljyvärit ja lopulta vuonna 1981 Kivijärvi jätti telakkatyöt ja päätti aloittaa maalaamisen täyspäiväisesti.

Vuonna 1986 löytyi Soinista pieni punainen tupa ja navetta, johon tehtiin ateljee. Kuvataiteilijan työn rinnalle kehittyi harrastus, perinnerakentaminen. Wanahan ajan päiviä on vietetty pihapiirissä vuodesta 1996. Kävijöitä on joka vuosi tuhansia ja tapahtuma on saanut Etelä-Pohjanmaan matkailupalkinnon vuonna 2006. Kivijärvi on saanut urallaan lukuisia kulttuuripalkintoja ja stipendejä.

Seuraavan kerran teoksia on nähtävillä Helsingissä, Saga Munkkiniemen Senioritalossa (Dosentintie 12), jossa näyttely avautuu 15.10 ja on auki marraskuun loppuun.

Pohjanmaalta kansainväliseen alamaailmaan

Christian Rönnecka ryhtyi dekkarikirjailijaksi

Christian Rönnecka on evijärveläinen poliisi, joka on tehnyt monta rohkeaa vetoa elämässään. Yksi oli ryhtyä poliisiksi, toinen siirtyä Keskusrikospoliisin tehtävistä sisätöihin vakuutusetsiväksi. Uusin veto on ruveta kirjailijaksi. Esikoisteos on nimeltään *Operaatio Troijalainen* (Bazar) ja toinenkin kirja on jo työn alla. Operaatio Troijalainen ilmestyy syksyllä myös ruotsiksi.

Christian Rönneckan kirja vie lukijansa poliisin työn ja rikosten maailman arkipäivään varsin uskottavalla tavalla. Rikosylikonstaapeli Antti Hautalehdosta kertovassa dekkarisarjassa päähenkilö taitaa muistuttaa paljonkin kirjoittajaa itseään. Kokemusta kirjailijalla on mistä ammentaa ja jännityksen luomisen latauskin pysyy hyppysissä. Poliisin työtä kuvatessa se ei riitä, että tuntee poliisin työtavat ja mentaliteetin, on myös tunnettava miten rosvot ajattelevat.

Rosvot ja poliisit

- Rikollinen kertoo usein tarinan, joka ei ole tosi, mutta johon hän itse uskoo. On varauduttava kaikkeen niin tosielämässä kuin kirjoissaakin. Pahikset eivät ole pelkästään pahoja eivätkä hyvikset pelkästään hyviä. Meissä kaikissa on kumpaakin. Ihmiset ovat täynnä yllätyksiä. Se on muistettava kirjoittaessa. Joskus ajattelen juttellessani rosvon kanssa, että hänestä olisi tullut hyvä poliisi.

- Meidän jokaisen elämä on palapeliä ja palat eivät aina heti loksahda paikoilleen. Olen opinut tästä palapelin rakentamisesta mm. luki-malla **Stieg Larssonin** kirjoja. Olen huomannut, että naisetkin voivat olla pahoja, rosvoillakin on herkät hetkensä eivätkä poliisitkaan ole aina oikeassa.

Valokeila peitetoimintaan

Christian Rönneckan kirjan tarina etenee vauhdikkaasti. Ruumiita tulee vyörymällä ja romantiikkakin pilkahtaa. Poliisin työstä on kerrottu jo moneen kertaan dekkareissa, mutta Rönnecka on löytänyt uuden alueen: peitetoiminnan.

- Rikosten selvittämisessä on poliisilla mahdollisuus tehdä peitetoimintaa. Se tarkoittaa, että poliisille luodaan uusi henkilöllisyys ajokortteja, nimeä ja elämäntarinaa myöten. Suomessa peitetoiminta on muuta maailmaa vaikeampaa, koska tämä on pieni maa ja aina joku tuntee jonkun. Kärähtäminen on aina mahdollista, jos sattuu tulemaan tuttu tai vanha työkaveri pahassa paikassa vastaan.

Peitetoiminta on tarpeellista esimerkiksi huumeiden salakuljettajien jäljittämässä. Kirjassa päähenkilö Antti pyrkii kansainvälisen huumesalakuljetusringin jäljille. Parhaiten se onnistuu soluttautumalla joukkoon. Näin poliisi Antti Hautalehdosta tulee pikkurikollinen Harri Kwick.

- Tässä käytän hyväkseni omaa kokemustani ja elämänasennettani. Olen pannut Anttiin omia piirteitäni, vaikka muuten en itse ole yhtä komea, laiha ja voimakas kuin päähenkilöni. Pohjalaisen sisukkuuden omaan kuitenkin samaan tapaan kuin romaanini sankari, Rönnecka vitsailee.

Kamppailua tekstin miinoja vastaan

Christian Rönneckan kirjassa kerrotut sanonnat, vitsit ja tarinat on poimittu kirjailijan omasta kokemuspöydästä.

- Kirjoittaminen on kuitenkin kamppailua, jossa on yritettävä kirjoittaa vetävästi, mutta vältettävä miinoja ja puujalkoja. Epäonnistuneet ja tarinaan sopivat rönsyt on pystyttävä deletoimaan tekstistä. Tekstinteko on monasti tiivistämistä ja ongelmanratkaisua. Sellaisia solmuja ei saa tehdä, joita ei saa itsekään auki. Varon kirjoittamasta sellaisia asioita, jotka voivat vaarantaa kollegojen terveyden tai hengen.

- En vielä tiedä millaista palautetta saan kirjastani, mutta poliisina olen tottunut, että vain negatiivinen palaute kantautuu korviini. Toivotavasti kirjan kanssa on toisin. Kenties voisi joku tulla sanomaan, että saa kirjastani ajatuksia ja viihdykettä. ▼

Christian Rönneckan kirjan päähenkilö rikosylikonstaapeli Antti Hautalehto on yksinäinen susi. Veren perimältään hän on pohjalainen sisupussi kuten tekijänsäkin, mutta eroakin löytyy.

Kuten dekkarisarjansa päähenkilö Hautalehto myös kirjailija Christian Rönnecka (s. 1969) on syntynyt Pohjanmaalla. Evijärveltä kotoisin oleva Rönnecka asuu nyt neljän poikansa, vaimon ja kahden koiran kanssa Sipoossa. Hän on toiminut poliisina pääkaupunkiseudulla ja Keskusrikospoliisissa. Tällä hetkellä Rönnecka työskentelee vakuutusetsivänä.

Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n hallitus

Ellei vastaanottajaa tavoiteta,
pyydetään palauttamaan osoitteella:
Kirsti Kymäläinen,
Viirintie 8, 01800 Klaukkala.

Elle Mäkinen, puhenjohtaja
Kahisevanmäki 3 D, 02710 Espoo
puh. 040 7013364
elle@makiset.net

**Antero Tala, varapuheenjohtaja,
toimitusneuvosto, ilmoitusvastaava**
Oravapolku 2 C, 02270 Espoo
puh. 09-8881705, 0400 866002
antero.tala@ayt.fi
antero.tala@kolumbus.fi

**Helena Pyhälähti-Räisänen,
sihteeri, toimitusneuvosto**
Räisäläntie 32 C, 02140 Espoo
puh. 050 5960047
helena.pyhalahti-raisanen@kolumbus.fi

**Suvi Lahdenmäki
päätoimittaja, tiedotus**
Rajatie 1 A 4, 00730 Helsinki
puh. 050 3385304
suvi.lahdenmaki@gmail.com

Ritva Turunen, varasihteeri
Lehdokkipolku 6 C 20, 00930 Helsinki
040-7510358
ritunen@gmail.com

Sirkka-Liisa Mattila, emäntä
Lavettitie 12 A, 00430 Helsinki
puh. 09-536205, 040 8449445
mattila.sirkkaliisa@gmail.com

Henrik Lamberg, musiikkivastaava
Toivolantie 4 B 2, 1800 Klaukkala
puh. 0400 418869
henkkala@gmail.com

Tarmo Ojaluoma, toimitusneuvosto
Helsingintie 2 E 29, 02700 Kauniainen
puh. 040 5553303 09-5053039
tarmo.ojaluoma@gmail.com

Vilho Korkeamäki
Järvensivunkuja 7 B, 04300 Tuusula
puh. 09 25844447, 040 545 8022
vilho.korkeamaki@kolumbus.fi

Ritva Viitamäki, toimitusneuvosto
Untamontie 15 E 38, 00610 Helsinki
puh. k. 09 7244418, 040 9118568
ritva.viitamaki@suomi24.fi

Jaakko Ojala
Rantakartanontie 4H 106, 00910 Helsinki
puh. 0400 497633
jaska.ojala@kolumbus.fi

Tapani Salomaa
Länsitie 8, 02160 Espoo
puh. 0400 442770
tapani.salomaa@musette.fi

Erkki-Jussi Erkkilä, toimitusneuvosto
Nervanderinkatu 7 B 23, 00100 Helsinki
puh. 0500 100174
ekierkkila@nettiviesti.fi

Hallituksen nimittämät toimihenkilöt

Tapani Tammela, isäntä
Mustarousku 14, 02730 Espoo
040 5282606

Raija Kallio, rahastonhoitaja
Ryytikuja 5 D 30, 00840 Helsinki
040 7180410
raija.kallio@futurecad.fi

Isännöinti KkK Oy
Kirsti Kymäläinen, Jäsenrekisteri
Viirintie 8, 01800 KLAUKKALA
puh. 09-5864731, 0400-774782
kirsti.kymalainen@kolumbus.fi

**Helsingin yliopiston Etelä-Pohjalaisen
Osakunnan edustaja Elina Tyyneä**
Rautalammintie 3 B 404
00550 Helsinki
elina.tyyne@helsinki.fi
040-5706486

Mediakortti

Plarin julkaisija:
Helsingin Eteläpohjalaiset ry

Päätoimittaja:
Suvi Lahdenmäki
Rajatie 1 A 4, 00730 Helsinki
puh. 050 3385304
suvi.lahdenmaki@gmail.com

Plari on Aikakauslehtien Liiton jäsen

Toimitusneuvosto:
Suvi Lahdenmäki
Tarmo Ojaluoma
Antero Tala
Ritva Viitamäki
Erkki-Jussi Erkkilä
Helena Pyhälähti-Räisänen

Paino: Painomerkki Oy, Helsinki
Painosmäärä: 1 400 kpl
Taitto: Kirsä Pääskyvuori

ISSN 0789-8061

Ilmoitushinnat värillisenä

1/1 s.	650 €
1/2 s.	400 €
1/4 s.	250 €
1/8 s.	150 €
1/16 s.	80 €

mustavalkoisena

1/1 s.	450 €
1/2 s.	250 €
1/4 s.	150 €
1/8 s.	100 €
1/16 s.	60 €

Formaatti: A4

Ilmestyy vuonna 2012:
vko 10, 20, 38 ja 46.

Ilmoitusten viim. jättöpäivä:
n:o 4 26.10.2012
ilmestyy viikolla 46

Julkaisija varaa itselleen oikeuden
ilmestymisaikojen muutoksiin.

Liity jäseneksi Helsingin Eteläpohjalaisiin

Nimi: _____

Osoite: _____

Sähköposti: _____

Syntymäaika: _____ -paikka: _____

Päivämäärä ja allekirjoitus: ____/____/____

Lähetä liittymislomake osoitteella:
Kirsti Kymäläinen
Viirintie 8, 01800 Klaukkala.

Liittymisen jälkeen saat viitteellisen
pankkisiirtolomakkeen.
Vuosijäsenmaksu 15 €
Ainaisjäsenmaksu 225 €

Liittyminen myös netissä:
www.helsingin-etelapohjalaiset.fi